

UCHWAŁA NR.....
RADY MIEJSKIEJ w JAWORZE

z dnia 23 marca 2026 r.

w sprawie uchylenia uchwały Nr XIV/123/2025 z dnia 27 maja 2025 roku w sprawie wyrażenia
sprzeciwu wobec relokacji migrantów na terenie Miasta Jawor

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) Rada Miejska w Jaworze uchwala, co następuje:

1. Uchyla się uchwałę Nr XIV/123/2025 z dnia 27 maja 2025 roku w sprawie wyrażenia sprzeciwu wobec relokacji migrantów na terenie Miasta Jawor.
2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Jaworze.
3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Jaworze
Andrzej Madej

UZASADNIENIE

Uchwała Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 27 maja 2025 r. nr XIV/123/2025 w sprawie wyrażenia sprzeciwu wobec relokacji migrantów na terenie Miasta Jawor została podjęta w materii pozostającej poza zakresem ustawowych kompetencji jednostek samorządu terytorialnego oraz powoduje poważne ryzyka prawne i finansowe dla Gminy Jawor. W związku z powyższym jej dalsze utrzymywanie w obrocie prawnym jest nieuzasadnione i wymaga jej uchylenia.

Zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że każdy akt podejmowany przez organy samorządu terytorialnego musi mieścić się w zakresie kompetencji określonych w przepisach ustawowych.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym nie przewiduje kompetencji rady gminy do podejmowania rozstrzygnięć w zakresie polityki migracyjnej państwa. Sprawy te należą do kompetencji organów administracji rządowej oraz wynikają z zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej wynikających z prawa Unii Europejskiej i umów międzynarodowych. Stanowisko to znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych. Naczelny Sąd Administracyjny wielokrotnie wskazywał, że uchwały organów samorządu terytorialnego nie mogą dotyczyć materii pozostających poza ich kompetencjami ustawowymi (por. wyrok NSA z dnia 27 września 2017 r., sygn. I OSK 1066/17; wyrok NSA z dnia 28 kwietnia 2011 r., sygn. II OSK 269/11).

Jednocześnie w orzecznictwie podkreślono, że nadanie aktowi nazwy „stanowisko”, „rezolucja” czy „deklaracja” nie zmienia jego charakteru prawnego. Każde rozstrzygnięcie podejmowane przez organ kolegialny jednostki samorządu terytorialnego stanowi uchwałę w sensie formalnym i podlega kontroli legalności (por. wyrok NSA z dnia 13 listopada 2008 r., sygn. II OSK 1262/08). Aktualne orzecznictwo sądów administracyjnych potwierdza również brak kompetencji gmin w zakresie regulowania kwestii migracyjnych. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim w wyroku o sygn. II SA/Go 374/25 stwierdził nieważność uchwały rady gminy dotyczącej ustalenia kierunków działania wójta w zakresie zapobiegania tworzeniu ośrodków dla nielegalnych imigrantów. Sąd jednoznacznie wskazał, że regulowanie kwestii związanych z polityką migracyjną oraz funkcjonowaniem ośrodków dla cudzoziemców nie mieści się w zakresie kompetencji organów gminy.

Szczególnie istotne znaczenie dla oceny zasadności dalszego obowiązywania przedmiotowej uchwały mają konsekwencje wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej dotyczących zasad niedyskryminacji przy korzystaniu ze środków polityki spójności. Zgodnie z art. 9 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 wsparcie ze środków polityki spójności może być udzielane wyłącznie beneficjentom przestrzegającym przepisów antydyskryminacyjnych.

Jak wynika z pisma Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z dnia 13 marca 2026 r., uchwała Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 27 maja 2025 r. została uznana przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) za akt naruszający wymogi klauzuli niedyskryminacyjnej.

W konsekwencji:

- wstrzymano przekazywanie dofinansowania dla projektu dotyczącego modernizacji Ośrodka Wypoczynkowego „Jawornik”,
- do czasu uchYLENIA uchwały nie jest możliwe przekazywanie środków ani przyznawanie nowych dofinansowań w ramach programu FEnIKS,
- uchwała stanowi podstawę do wstrzymania finansowania oraz odmowy przyznawania kolejnych środków unijnych.

Oznacza to, że dalsze obowiązywanie uchwały skutkować będzie utratą środków przeznaczonych na realizację strategicznych inwestycji dla miasta. W szczególności zagrożone są projekty i przedsięwzięcia o znacznej wartości finansowej, w tym między innymi:

- modernizacja Ośrodka Wypoczynkowego „Jawornik” – ok. 17 mln zł,
- budowa Jaworskiego Centrum Przesiadkowego – ok. 13 mln zł,
- modernizacja ECMEN (projekt w trakcie oceny merytorycznej) – ok. 15 mln zł,
- zakup elektrycznych busów dla komunikacji miejskiej – ok. 7 mln zł,
- budowa ścieżki rowerowej – ok. 4 mln zł,
- modernizacja gospodarki wodno-ściekowej – ponad 35 mln zł,
- termomodernizacja i modernizacja zabytkowego Ratusza – ok. 12 mln zł,
- modernizacja obiektu „Słowianka” – ok. 17 mln zł.

Ponadto zagrożenie utraty środków dotyczy również projektów realizowanych przez inne podmioty działające na terenie miasta. Przykładem jest Przychodnia Rejonowa w Jaworze, która przygotowuje dokumentację na modernizację drugiego piętra budynku przychodni, z planowanym dofinansowaniem przekraczającym 400 tys. zł. Łączna wartość zagrożonych inwestycji sięga dziesiątek milionów złotych.

Należy również podkreślić, że część projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, takich jak m.in. budowa oczyszczalni ścieków czy zakup autobusów, pozostaje w tzw. okresie trwałości projektów. W przypadku naruszenia zasad programowych Gmina Jawor będzie zobowiązana do zwrotu części wcześniej otrzymanych środków unijnych. Kwota potencjalnego zwrotu może sięgać kilkudziesięciu milionów złotych, co doprowadziłoby do poważnego zaburzenia stabilności finansowej Gminy Jawor. W tym kontekście należy podkreślić, że gmina nie ma możliwości oczekiwania na prawomocne rozstrzygnięcie sądu administracyjnego w tej sprawie. Postępowania przed sądami administracyjnymi trwają często wiele miesięcy lub lat, natomiast procedury oceny projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej odbywają się w ściśle określonych terminach i nie przewidują możliwości zawieszenia oceny do czasu rozstrzygnięcia sporu sądowego. Brak usunięcia ryzyka naruszenia klauzuli niedyskryminacyjnej już na etapie oceny projektu skutkować będzie definitywnym odrzuceniem wniosków o dofinansowanie.

Analogiczne sytuacje występowały już w innych jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce. Przykładowo:

- Rada Miasta Zamość w 2025 r. uchyliła uchwałę dotyczącą sprzeciwu wobec lokowania migrantów po pojawieniu się poważnych wątpliwości prawnych oraz ryzyka negatywnych konsekwencji finansowych dla miasta,
- Rada Miasta Bielsko-Biała w dniu 8 października 2025 r. podjęła uchwałę uchylającą wcześniejszy akt odnoszący się do kwestii migracyjnych, wskazując na konieczność zapewnienia zgodności działań miasta z przepisami prawa oraz zasadami obowiązującymi przy korzystaniu ze środków Unii Europejskiej.

Dalsze utrzymywanie uchwały w obrocie prawnym oznaczałoby świadome narażenie mieszkańców Jawora na utratę środków przeznaczonych na rozwój miasta, modernizację infrastruktury komunalnej, inwestycje transportowe oraz projekty społeczne poprawiające jakość życia mieszkańców. Jednocześnie należy podkreślić, że intencją Rady Miejskiej przy podejmowaniu uchwały z dnia 27 maja 2025 r. nie było dyskryminowanie jakiejkolwiek grupy osób. Celem jej przyjęcia było wyrażenie troski o bezpieczeństwo mieszkańców oraz stabilność funkcjonowania wspólnoty samorządowej. Zgodnie z art. 1 ustawy o samorządzie gminnym wspólnota samorządowa obejmuje wszystkich mieszkańców gminy, a zadaniem organów gminy jest działanie w interesie tej wspólnoty. Rada Miejska, jako organ reprezentujący wspólnotę samorządową, zobowiązana jest do podejmowania decyzji zgodnych z prawem oraz zasadami racjonalnego i odpowiedzialnego gospodarowania finansami publicznymi. Utrzymywanie uchwały w obrocie prawnym w sytuacji pewnej utraty środków publicznych oraz konieczności zwrotu części wcześniej otrzymanych dofinansowań oznaczałoby działanie sprzeczne z interesem mieszkańców Jawora oraz z zasadą odpowiedzialnego gospodarowania finansami publicznymi.

Uchylenie przedmiotowej uchwały stanowi zatem działanie zmierzające do:

- przywrócenia zgodności działań Gminy Jawor z obowiązującymi przepisami prawa,
- usunięcia z obrotu prawnego aktu wykraczającego poza kompetencje samorządu,
- zabezpieczenia interesów finansowych wspólnoty samorządowej,
- ochrony możliwości pozyskiwania środków z funduszy Unii Europejskiej,
- zapewnienia dalszego rozwoju infrastrukturalnego i społecznego miasta.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie niniejszej uchwały należy uznać za w pełni uzasadnione.

Z up. BURMISTRZA

Daniel Iwański
ZASTĘPCA BURMISTRZA